

фінансовими режимами, а також від структури фінансової системи та інших факторів. Слід мати на увазі, що більшість визначених особливостей використання світового досвіду фінансового моніторингу в Україні мають перспективу реалізації, за рахунок інформаційного та законодавчого забезпечення.

Інформаційні джерела:

1. Фінансовий моніторинг : електрон.-мультимедійний навч. посібник / Н.М. Внукова, Ж.О. Андрійченко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017.

2. Офіційний сайт TRACFIN [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economie.gouv.fr/tracfin> – Заголовок з екрану.

3. Офіційний сайт UIC [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uif.bancaditalia.it>. – Заголовок з екрану.

УДК 621.9:681.3

ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТУВАННЯ ЕКСПОРТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Пучок М.С., здоб. вищ. осв. ОС «бакалавр»
Науковий керівник – канд. екон. наук **Л.Л. Белянко**
Державний торговельно-економічний університет

Експорт – це важлива складова економіки кожної країни. Для України, особливо сьогодні, коли на території нашої держави ведуться активні бойові дії від 24 лютого, це можливість залучити додаткові кошти на розвиток підприємництва та в цілому допомогти економіці країни.

Українська інфраструктура вже сім місяців існує в умовах часткової окупації та постійних обстрілів ворога. Порти заблоковані, залізничний транспорт працює нестабільно. Саме тому обсяги експорту значно скоротилися за непростий для всіх час. Розглядаючи сільське господарство – у 2021 році українські аграрії експортували соняшникової олії та зерна на 18,6 млрд дол., після початку війни для аграріїв залишилося лише невелике вікно – 20 тис. тонн на добу, які можна експортувати залізницею. За оцінками консалтингової компанії Varva Invest, у сховищах на продаж залишається близько 25 млн тонн пшениці та кукурудзи. Якщо припустити, що ці обсяги вціліли, то залізницею їх можна вивезти за три роки [1].

Що стосується металургії, то у 2021 році чорні метали посіли друге місце за обсягами експортних надходжень в Україну, сума перевищила 14 млрд дол. Зараз підприємства найбільших експортерів,

які розташовані на сході України довелося законсервувати, через активні бойові дії, а інша частина - суттєво скоротила виробництво [1].

Саме через критичне скорочення експорту держава запустила доступне фінансування для експортерів. Першим експортером, який отримав беззаставний кредит на виконання експортного контракту, став підприємець із Запоріжжя. Кредит видав АТ «Ощадбанк», застрахувавши договір позики в Експортно-кредитному агентстві України [2].

Метою експортно-кредитного агентства (ЕКА) є підтримка і стимулювання масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження. Установа захищає українських експортерів від ризику неплатежів та фінансових втрат, пов'язаних з виконанням контрактів ЗЕД, а також надає широкий спектр послуг, що дозволяють посилити кредитну політику українських експортерів та ефективно управляти своїми фінансовими потоками [3].

Українські банки-партнери Експортно-кредитного агентства готові надати кредити на фінансування експортного контракту під заставу договору страхування ЕКА [3].

Саме програма доступного фінансування для експортерів під час війни «Кредити на виконання зовнішньоекономічних договорів за спрощеною процедурою» допоможе українським виробникам вийти на нові ринки й стати конкурентними. Адже відновлення українського експорту - це сильна конкурентоздатна економіка та притік до держави валютної виручки, що гарантує макроекономічну стабільність і пришвидшує нашу перемогу над агресором [4].

Для того, щоб отримати кредит зі спрощеними вимогами до застави на виконання ЗЕД за спрощеною процедурою експортер, який потребує фінансування на виконання зовнішньоекономічного договору, звертається до банку за позикою та надає відповідний пакет документів. Якщо ж банк ухвалює рішення видати кредит, то ЕКА автоматично страхує позику [4].

Сьогодні таким чином фінансову підтримку експортоорієнтованому бізнесу надають «Ощадбанк», «Укргазбанк» та «Укресімбанк» [5].

Станом на 30 вересня 2022 року вже профінансовано страхування 24 кредитних контрактів на 70 млн грн, що дало можливість здійснити експорт на 323,5 млн грн. [5].

Дана програма передбачає [5]:

- страхування кредитів під експортні контракти в національній або іноземній валюті на суму до 20 млн грн терміном до 1 року;
- видачу кредиту на умовах держпрограми «Доступні кредити 5-7-9»;
- використання кредиту виключно на виконання договору зовнішньоекономічної діяльності.

Основним джерелом погашення кредиту є виручка за ЗЕД, що фінансується у рамках програми, додатковим – виручка від фінансово-господарської діяльності [4].

Що стосується вимог позичальника, то він обов'язково повинен відповідати таким вимогам: [4]

- бути українським експортером;
- термін реєстрації як суб'єкта господарювання перевищує 12 місяців;
- має досвід зовнішньоекономічної діяльності, тобто має наявні надходження валютної виручки за останні 12 місяців;
- клас відповідно до вимог Постанови НБУ № 351: позичальника-юридичної особи – не гірший, ніж «б», позичальника-фізичної особи підприємця – не гірший, ніж «2»;
- допустимою є приналежність позичальника до групи пов'язаних осіб, осіб під спільним контролем, клас групи під спільним контролем – не гірше, ніж «б», за умови дотримання всіх інших вимог;
- протермінована заборгованість позичальника та членів ГПК перед банком-страхувальником за наявними зобов'язаннями протягом останніх 12 місяців понад 30 днів має бути відсутня;
- відсутня інформація щодо порушенням позичальником законодавства або умов отримання державної підтримки.

Отже, основним завданням міністерства України під час війни є перезапуск економіки, то завдяки залученню за експортним кредитом кошти дадуть компанії можливість підвищити обсяги виготовлення продукції та розширити ринки її збуту за кордоном.

Інформаційні джерела:

1. Як Україна торгує в умовах війни. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/03/25/684674/>
2. Доступне фінансування для експортерів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://business.dii.gov.ua/cases/eksport/derzava-zapustila-dostupne-finansuvanna-dla-eksporteriv-pid-cas-voennogo-stanu-vidano-persij-kredit>
3. Експортно-кредитне агентство. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://export.gov.ua/41-eksportno-kreditne-agentstvo>
4. Державна підтримка: Кредитна програма для експортерів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://export.gov.ua/financing_of_exporters
5. Мінекономіки закликає банки підтримати український експорт через механізми ЕКА. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://gmk.center.ua/news/minekonomiki-zaklikaie-banki-pidtrirati-ukrainskij-eksport-cherez-mehanizmi-eka/>